

NOS spreekt voor haar beurt in SBR-onderzoek

In het land der blinden denkt een oog koning te zijn

De koude oorlog omtrent SBR-granulaat woedt nog altijd voort. 'Relatief veel kankerverwekkende stoffen' kopte de NOS onlangs. Niet waar!, schreeuwde het persbericht van de VACO als reactie. Ondertussen hult de door iedereen geaccepteerd scheidsrechter, het RIVM, zich nog altijd in stilzwijgen.

Auteur: Guy Oldenkotte

Welkom in de wondere wereld van de journalistiek. Het is een prachtig beroep, maar wel een met heel dunne scheidslijnen. Wie door de ene journalist als een 'terrorist' wordt beschouwd, kan door de andere worden gezien als een 'vrijheidsstrijder'. Met deze standaardboodschap worden medewerkers in de media er regelmatig aan herinnerd hoe belangrijk het is dat ze correct en volledig informeren en proberen te voorkomen dat ze voor hun beurt spreken.

Journalistiek is in feite verslag doen van nieuws. Daarbij dienen journalisten de feiten zo neutraal en objectief mogelijk door te geven of ze juist duidelijk te voorzien van commentaar. Veel media

die aandacht hebben besteed aan de commotie omtrent SBR-granulaat, schijnen die uitgangspunten plotseling te zijn vergeten. De NOS is nu de laatste in de rij van media die de journalistieke basisprincipes met voeten treedt. Onder de ronkende kop 'Eerste kunstgrasonderzoeken: relatief veel kankerverwekkende stoffen' plaatste de Nederlandse Omroep Stichting een artikel op haar eigen website waarin beschreven werd hoe men de uitslagen had mogen inzien van 50 onderzoeken die waren uitgevoerd door de branchevereniging VACO. De NOS had deze uitslagen vervolgens vergeleken met die van tien andere onderzoeken op voetbalvelden in de omgeving van Oss en Eindhoven. Van de acht aantoonbaar kankerver-

wekkende stoffen waarop werd onderzocht, waren er vier op veel velden in hogere concentraties aangetroffen dan de normen voor consumentenproducten toestaan. De NOS kwam tot de conclusie dat 58 van de 60 onderzochte velden dus kankerverwekkende stoffen bevatten. Alle grote media namen het artikel gretig over en het vuur omtrent SBR-granulaat werd zo nog verder opgestookt. Maar vanuit het RIVM bleef het stil.

Oud nieuws

Om tot de conclusie te komen dat SBR-granulaat stoffen bevat die mogelijk kankerverwekkend zijn, hoeven u en ik eigenlijk ons bed niet eens uit te komen. We weten dat al jaren. Het SBR-dossier op

5 min. leestijd

ACTUEEL

Eric van den Burg

niet meer stoffen in de korrels aangetroffen dan verwacht', schreef de VACO in haar persbericht. 'Het is al tientallen jaren bekend dat polycyclische aromatische koolwaterstoffen (paks) voorkomen in autobanden en dus ook in rubbergranulaat van autobanden. Ook is al jaren bekend welke dit zijn en in welke concentraties.' Ook wees de VACO er fijntjes op 'dat de NOS schrijft dat de onderzochte velden hogere concentraties kankerverwekkende stoffen hebben dan is toegestaan in consumentenproducten. De rubberkorrels zijn echter geen consumentenproducten.' Het rubbergranulaat is namelijk door de Europese Commissie in de REACH-wetgeving als mengsel geclassificeerd. 'De concentraties paks die in het rubbergranulaat zijn aangetroffen, zijn ruim tien keer lager dan de maximale voor mengsels toegestane norm', zo verklaarde de VACO in haar verklaring.

De toon is gezet

Het is onbekend of het bericht van de NOS het laatste zetje in de rug was bij de beslissing van de gemeente Amsterdam, maar wethouder Eric van den Burg liet drie dagen later in een spoeddebat weten dat de gemeente géén nieuwe kunstgrasvelden met rubberkorrels wil hebben. Amsterdam is daarover duidelijk, maar er zijn meer gemeenten die dit besluit willen nemen of inmiddels hebben genomen. Uit die reactie blijkt eens te meer hoe opportunistisch politici kunnen zijn in deze (verkiezings)tijd. Het RIVM heeft zijn bevindingen nog altijd niet gepubliceerd, maar sommige gemeenten willen niet langer op dat oordeel wachten. 'Er is geen vertrouwen meer in het granulaat', zegt de wethouder sport wiens stad onderdak biedt aan een van de grootste producenten van het granulaat. Een risicoanalyse schijnt de stad te zijn vergeten. De enige reden waarom Van den Burg nog uitkijkt naar de conclusies van het RIVM, is dat die informatie bepalend kan zijn bij de vraag wat er moet gebeuren met het granulaat op de huidige velden. Mocht er aanleiding zijn om dat te vervangen, dan zou dat de gemeente Amsterdam zo'n 23 miljoen euro kunnen kosten.

Zoals gezegd hadden Van den Burg en co al jaren geleden kunnen weten dat SBR-granulaat stoffen bevat waarvan de aanwezigheid als onwenselijk kon worden beschouwd. Toen maalde er niemand om en was de lage prijs van het kunstgrasveld bepalend; nu heeft het er alle schijn van dat een bericht van de NOS voldoende is voor een spoeddebat en een overhaaste beslissing in Amsterdam. Wie er besloten heeft om de uitslag van de testen op vijftig velden met de NOS te delen, is onbekend. Maar het geeft te denken dat deze infor-

matie vlak voor de publicatie van de bevindingen van het RIVM aan de NOS is doorgegeven. Hierbij moet men zich afvragen waarom er besloten is om deze uitslagen met een televisieomroep te delen, en waarom nagelaten is de juiste context hierbij te geven. In mijn artikel 'Kunstgras 3.0', dat in de vorige editie van Fieldmanager verscheen, merkte ik al op dat Zembla halve waarheden verkondigde door de voice-over iets anders te laten zeggen dan wat vermeld stond in de documenten waaruit werd 'geciteerd'. Met haar artikel 'Eerste kunstgrasonderzoeken: relatief veel kankerverwekkende stoffen' gaat ook de NOS mee in de waan van de dag en doet de omroep journalistieke principes geweld aan ten faveure van de heersende mening. Het is dus niet verwonderlijk dat het ministerie van Volksgezondheid, de KNVB en de Vereniging Sport en Gemeenten niet wilde reageren op de bevindingen. Ze wachten het onderzoek van het RIVM af, zo lieten ze de NOS weten.

Alle grote media namen het artikel gretig over en het vuur omtrent SBR-granulaat werd zo nog eens verder opgestookt

Duidelijkheid voorop

Het is niet voor het eerst dat SBR ter discussie staat. In 2006 ontstond er commotie toen de vrees werd uitgesproken dat SBR schadelijk zou zijn voor het grondwater. Veel van de schadelijke stoffen die destijds in SBR voorkwamen, zouden kunnen uitlogen in het grondwater, waardoor het besmet zou worden met zware metalen. Besloten werd om het granulaat te onderwerpen aan de eisen van het Bouwstoffenbesluit. Aanvankelijk waren de resultaten van dat onderzoek negatief. De uitloging werd getest met een laagdikte van 20 cm granulaat. Dat was conform de eisen van het Bouwstoffenbesluit. SBR faalde in die test jammerlijk, maar omdat het granulaat in een laag van maximaal 5 centimeter op kunstgrasvelden wordt aangebracht, werd besloten de testmethode aan te passen naar een

de website van Fieldmanager bevat momenteel al bijna dertig nationale en internationale studies waarin stuk voor stuk de aanwezigheid van kankerverwekkend materiaal in SBR wordt gemeld. Wat momenteel centraal staat is niet de vraag of het materiaal erin zit, maar in welke mate de aanwezigheid wenselijk is en op basis van welke norm we dat bepalen. Natuurlijk was de VACO er als de kippen bij om de claims van de NOS te weerleggen. 'De conclusie van de NOS dat er sprake is van "relatief veel kankerverwekkende stoffen" is onjuist. Anders dan deze kop doet vermoeden, zijn er

Of men er ditmaal mee wegblijft door de regels op te rekken, valt te betwijfelen

reëlere situatie. Het resultaat was dat SBR alsnog slaagde. Of men er ditmaal mee wegblijft door de regels op te rekken, valt te betwijfelen. Daarvoor is de angst onder de bevolking te groot.

RIVM in een lastig parket

'Er zijn geen milieu- of gezondheidsregels waaraan SBR of enig ander granulaat moet voldoen', zo werd onlangs opgemerkt. Het enige waarop de

materialen worden getest, is of ze de taak vervullen die ze geacht worden te vervullen in een kunstgrassysteem. Zolang SBR aantoonbaar bijdraagt aan de sporttechnische en speltechnische eigenschappen van een kunstgrasvoetbalveld, mag het dus worden toegepast. Als het aan de sportveldebouwers ligt, dan zal daar geen verandering in komen. 'Mits SBR veilig is voor mens en milieu, is het het beste instrooigranulaat dat verkrijgbaar is. Het is namelijk goedkoop en draagt bij aan de sporttechnische eigenschappen van kunstgras-systemen, zonder dat deze snel slijten', merkte een sportveldebouwer onlangs op.

De algemene verwachting is dat het RIVM zal concluderen dat SBR-granulaat stoffen kan bevatten die niet wenselijk zijn voor de volksgezondheid of het milieu, maar dat het juridisch kader ontbreekt om het granulaat werkelijk te verbieden. Het RIVM zal naar verwachting meer tijd nodig hebben om een definitief oordeel te vellen. Hopelijk zal de focus van dat aanvullende onderzoek de juridische eisen zijn waaraan SBR-granulaat en alle overige granulaten moeten voldoen. Dan is er duidelijkheid en zijn toekomstige discussies overbodig. Het is ook maar de vraag in hoeverre die noodzakelijk zijn. Sinds 2010 mogen er in Europa geen

autobanden of materialen meer worden verkocht waarin stoffen voorkomen die schadelijk kunnen zijn voor de volksgezondheid of het milieu als ze op een andere manier worden hergebruikt. Een 'natuurlijke' oplossing van het probleem lijkt dus al in de maak.

Be social

Scan of ga naar:

www.Fieldmanager.nl/artikel.asp?id=17-6328